

Dimensie Feit en fictie

Relatie tussen deze dimensie en CKV

Soms zijn we gericht op feiten, soms verliezen we ons in de fictieve wereld van kunst. CKV maakt leerlingen bewust van feit en fictie, waarbij de grenzen niet altijd makkelijk zijn waar te nemen.

Is dit belangrijk om te weten? Waarom wel/niet? Waarom gebruikt een kunstenaar soms fictie?

Is iets waar gebeurd of niet? Kun je dat bepalen? Biedt fictie een kunstenaar andere mogelijkheden dan feiten? Kan iets tegelijkertijd feit en toch fictie zijn?

Wanneer wordt fictie een leugen? Zijn de volksverhalen die worden verteld gebaseerd op werkelijkheid of op fantasie? Is het belangrijk of de schrijver zijn boek baseert op een waargebeurd verhaal? Is een autobiografie een feit? En wat gebeurt als dit boek wordt verfilmd?

Deze dimensie is mogelijk ook te linken aan: *amusement en engagement; herkenning en vervreemding.*

Sfeerbericht

Balans tussen realisme en poëzie

Het thema geld en macht is een geliefd thema in de kunst, en wordt vaak verbeeld in boeken, films en toneelstukken. De speelfilm *The devils advocate* is gebaseerd op het boek van Andrew Neiderman. De film heeft in Nederland geleid tot de theaterproductie *Advocaat van de duivel. De verleiders, door de bank genomen* is als theaterproductie een subtiele samensmelting van fictie en werkelijkheid. Het doel van de boeken en films is hetzelfde, maar de vorm en de benadering verschillen. Wat spreekt het meeste aan? Wanneer komt de boodschap het sterkst over? Wat is de rol van de creatieve maker zoals scenarioschrijver, dramaturg of regisseur?

In *Dit kan niet waar zijn*, stelt Joris Luijendijk de macht en verleiding van geld aan de kaak. Hij baseert zich hierbij op zijn eigen journalistieke onderzoek, waarbij hij zoveel mogelijk feiten probeerde te verzamelen.

Mogelijke opdrachten en/of onderzoeksvragen naar aanleiding van dit sfeerbericht

- Bekijk enkele fotoreportages van nieuwsfeiten en vergelijk die met gefotoshopte fotoseries. In hoeverre is er bij deze voorbeelden sprake van feit of fictie?
- Wat gebeurt er in een Mockumentary? Zoek twee voorbeelden en licht je antwoord toe.

Concrete opdrachten

- Het vertellen van sprookjes is een fictieve manier om feiten aan de kaak te stellen en heeft vaak een moraliserend karakter. Maak aan de hand van een sprookje een actueel, maatschappelijk probleem bespreekbaar. Werk dit uit in een essay, filmpje of vorm naar eigen keuze.
- Een mogelijke onderzoeksvraag (vanuit ScEPTED-factoren):
Politiek: Hoe worden politici, sporthelden of BN'ers op sociale media getoond? Is het een beeld van de werkelijkheid, is het volledig gemanipuleerd of zit het er tussenin? Beargumenteer je antwoord.

Suggestie vanuit een andere kunstdiscipline

- **Fotografie:** Jimmy Nelson trekt de wereld over om bijzondere bevolkingsgroepen te fotograferen. Wanneer ligt binnen zijn foto's het accent op feit of op fictie? En maakt dat uit voor het eindresultaat en de beleving van de kijker?

Meer inspiratie?

Opsomming mogelijke bronnen (literatuur, websites, films etc.):

- eerder ontwikkeld materiaal voor CKV (eigen materiaal van docenten);
- materiaal zoals ontwikkeld door musea, gezelschappen en culturele instellingen.

- Steinz, P. (2014). *Made in Europe, De kunst die ons continent bindt*. Amsterdam: Nieuw Amsterdam.
  - artikel 2 *De sprookjes van Andersen*;
  - artikel 33 *Guernica van Picasso*;
  - artikel 47 *The Lord of the Rings*;
  - artikel 63 *Oorlog en vrede van Tolstoj*.

- Luyendijk, J. (2007). *Het zijn net mensen*. Amsterdam: Atlas contact.
- Luyendijk, J. (2015). *Dit kan niet waar zijn*. Amsterdam: Atlas contact.

- Video's op: <http://arttube.nl/>
- www.Theaterkrant.nl
- www.Jimmynelson.com